

کتابِ عاموس نبی

پیشگفتار

عاموس نبی از مردمِ یهوذا بود و چوپونی موكد. خداوند عاموس ره د پادشاهی شمالی اسرائیل ریبی کد تا پیغام شی ره بلده ازوا اعلان کُنه. د زمانِ عاموس، پادشاهی جنوبی و پادشاهی شمالی اسرائیل از نگاهِ اقتصادی، سیاسی و نظامی د بهترین وضعیت قرار دشت. امی وضعیتِ خوب باعث شدد که حکمرانا و نفرای بلند رتبه زندگی پُر عیش-و-نوش دشته بشه و از هیچ رقم فساد و اعمالِ غیر اخلاقی دریغ نکنه و د وسیله ظلم و زورگیری مال-و-دولت خوره دیگه ام کلو کُنه.

موضوع اصلی پیغامِ عاموس دعوتِ کُنه-کلونای مملکتِ بلده د جای آوردنِ عدالت د بین مردمِ آسته. مردمِ اسرائیل دزی فکر بود که تنها انجام ددونِ رسم ها و رواج های مذهبی بلده دیندار بودو بس آسته و ضرورتِ نبیه

که د باره تمام چیزا از احکام خُداوند پیروی کنی. امزی خاطر عاموس اعلان مونه که خُدا قوم خوره که بے وفا، ناطاعت و عهد-شکن آسته جزا میدیه. ای جزا تنها بخاطر سرزنش و اصلاح کدو نییه، بلکه تا خرابی کامل مملکت ادامه پیدا مونه. ای پیغام باعث موشه که د بین مردم شور-و-غوغا برپا شنه؛ امزی خاطر امصیا پیشوای بزرگ، عاموس ره از پادشاهی شمالی اسرائیل بر مونه و اخطار میدیه که دیگه د مملکت شمالی دیده نشنه.

ایه مشهور امزی کتاب اینی آسته: ”د جای امزی چیزا بیلید که انصاف رقم آو و عدالت رقم جوی دایمی جاری شنه.“

طبقه-بندی موضوعها

قضاوت د بله همسایه گون اسرائیل (فصل ۱: ۳)

قضاوت د بله اسرائیل (۲: ۶)

شاهدی د خلاف اسرائیل (۳: ۱)

إِسْرَائِيلُ سُونُ خُداِ پَسِ نَمِييه (١:٤)

ماتَمِ بَلَدِهِ كُناهِ إِسْرَائِيلِ (١:٥)

رُوزِ خُداوندِ (١٨:٥)

واي دَ حالِ آدمایِ عَياشِ (١:٦)

مَلَخ، أَتِشِ وِ تارِ رَجِهِ (١:٧)

عاموسِ وِ اَمَصِيَا (١٠:٧)

سَبَدِ مِيوِهِ (١:٨)

تِباهِیِ إِسْرَائِيلِ (١:٩)

بازسازيِ إِسْرَائِيلِ (١١:٩)

١ ① اَمِيَا توره‌هايِ عاموسِ يَكِي از چوپونايِ تِقوَعَه اَسْتَه؛ اُو دَ روزايِ

پادشاهيِ عَزْبيا پادشاهِ يَهُودا وِ دَ روزايِ پادشاهيِ يَرْبَعامِ باچِه يواشِ پادشاهِ

إِسْرَائِيل، يَعْنِي دُو سَالِ پِيشِ از زَلْزَلَه، دَ بَارَه إِسْرَائِيلِ يِگِ رُويَا دِيد.

② أُو كُفْتُ:

”خُداوند از صَهيونِ عُر مِيزَنه

و آوازِ خُورَه رَقْمِ گُرْگُردِراغِ از اورُشَلِيمِ بِلندِ مُونَه؛

عَلْفِچِرْهَایِ چوپونو پِژْمُردَه مُوشَه

و قِیلِی_هَایِ کَرْمَلِ خُشکِ مُوشَه.”

قِضاوَتِ دَ بَلَهِ هَمِسايَه_گُونِ إِسْرَائِيلِ

③ خُداوند ايني رَقْمِ مُوگِيَه:

”بِخاطِرِ سِهَ خُطَا كِه از دَمِشَقِ سِر زَدَه، بَلَكِه چارِ خُطَا،

ما مانِعِ جَزَايِ اِزُو نَمُوشُم،

چراکه جلعاد ره قد سوټه آینی جُعُول کد.

پس ما دَ بَلَه خانِه حزائیل آتِش رِبی مُونُم ④

و او قلعه‌های مُسْتَحْکَمِ بِن هَدَد ره قُورْت مُونه.

ما پُشت‌بندِهای درِگِه دَمِشَق ره مَیْدِه مُونُم ⑤

و باشنده‌های دَرّه اَوْن

و صَاحِبِ تِیَاقِ پادشاهی ره از بَیت-عِدِن نابُود مُونُم؛

و مَرْدُمِ اَرَام دَ سَرزَمِینِ قَیْر دَ اَسِیری بُرْدِه مُوشِه.

ای ره خُداوند مُوگیه.

خُداوند اِینی رَقْمِ مُوگیه: ⑥

”بِخاطِرِ سِیهِ خَطَا که از غَزِه سَر زَدِه، بَلْکِه چار خَطَا،

ما مَناِعِ جَزای اَزُو نَمُوشُم،

چراکه اونا یگ منطقه ره مُکَمَل دَ اسیری بُرد

تا دَ اِدوم تسلیم کنه.

⑦ پس ما دَ بَلَه دیوالِ غَزَه آتِش رِبی مُونُم

و اُو قلعه‌های مُستَحکم شی ره قُورت مُونه.

⑧ ما باشنده‌های اشدود

و صَاحِبِ تِیاقِ پادشاهی ره از اَشِقِلون نابُود مُونُم؛

ما دِست خُو ره دَ خِلافِ عِقرون باله مُوکُنُم

و باقی‌مَنده‌های فِلَسطینیا از بَین مورَه.

ای ره خُداوند-خُدا مُوگیه.

⑨ خُداوند اینی رقم مُوگیه:

”بخاطرِ سِه خطا که از صُور سر زده، بَلِکِه چار خطا،

ما مانع جزای ازو نموشم،

چراکه یگ منطقه ره مُکَمَل دَ اسیری بُرده دَ اِدوم تسلیم کد

و عهدِ براری ره دَ یاد خُو نُورد.

پس ما دَ بَلَه دیوال‌های صُور آتِش رِبی مُونم ⑩

و او قلعه‌های مُستَحکم شی ره قُورت مُونه.”

خُداوند اینی رقم مُوگیه: ⑪

”بخاطرِ سه خطا که از اِدوم سر زده، بلکه چار خطا،

ما مانع جزای ازو نموشم،

چراکه او برار خُو ره قد شمشیر دُمبال کد

و تمامِ رَحِم-و-دِل‌سوزی خُو ره ایله کد.

او دَ غَیتِ قار خُو بَدُونِ دَم‌رسی تِکه-و-پاره کد

و غَضَبُ خُورِهِ بِرَقْرَارِ نِگَاهِ كَدِ .

پس ما دَ بِلِه تِيْمَانِ آتِشِ رِي مُونُم ⑫

و اُو قَلْعَه‌هَای مُسْتَحْکِمِ بُصْرَه رِه قُورْتِ مُونَه .”

خُداوندِ اِيْنِي رَقْمِ مُوْگِيَه: ⑬

”بِخَاطِرِ سِه خَطَا كِه از عَمُونِيَا سِر زَدَه، بَلَكِه چَارِ خَطَا،

مَا مَانِعِ جَزَايِ اَزُو نَمُوشُم،

چِرَاكِه اُونَا كُورِه خَا تُونُوِي شِكَا مُتُو رِه دَ جِلْعَادِ پَارِه كَدِ

تَا سِرْحَدَايِ خُورِهِ كُتِه كَنَه .

پس ما دِيُوَال‌هَای رِيَه رِه آتِشِ مِيَزَنُم ⑭

و اُو قَلْعَه‌هَای مُسْتَحْکِمِ شِي رِه قُورْتِ مُونَه،

دَ حِيْنِ غُوْغَايِ رُوْزِ جَنْگِ

و دَ حِينِ طُوفَانِ رُوزِ گِرْدَبَادِ.

١٥) اوخته پادشاهِ ازوا دَ اسیری بُرده مُوشه،

أُو وَ نَفْرَايِ دَرِبَارِ شِي يِگْجَايِ.

ای ره خُداوند مُوگيه.

٢) ١) خُداوند اینی رقم مُوگيه:

”بِخَاطِرِ سِهَ خَطَا كِهَ از مَوَّابِ سر زَدَه، بَلَكِهَ چَارِ خَطَا،

مَا مَانِعِ جَزَايِ ازُو نَمُوشُم،

چِرَاكِهَ أُو اسْتُغُونَايِ پَادِشَاهِ اِدُومِ رِهَ سُوخْتَنَدِ

و دَ خِگْشْتَرِ تَبْدِيلِ كَدِ.

٢) پس مَا دَ بَلِهَ مَوَّابِ اَتِشِ رَيْيِ مُونُم

و أُو قَلْعَهَايِ مُسْتَحْكَمِ قَرِيُوتِ رِهَ قُورْتِ مُونِه

و موآب دَ حِينِ غَوَا،

دَ حِينِ چِيغ-و-شور و صَدَايِ شِيپُورِ از بَيْنِ مورِه.

③ ما حُكمرانِ شِي رِه دَ مَنِه اَزُو نَابُودِ مُونُم

و پِگِ كُتِه كَلونايِ شِي رِه قَدِ اَزُو قَتِي مُوكُشُم.

اِي رِه خُداوندِ مُوگِيه.

④ خُداوندِ ايني رِقْمِ مُوگِيه:

”بِخاطِرِ سِه خَطَا كِه اَزِ يَهُودَا سرِ زَدِه، بَلِكِه چَارِ خَطَا،

ما مَانِعِ جَزَايِ اَزُو نَمُوشُم،

چِرَاكِه اُونَا شَرِيْعَتِ خُداوندِ رِه رَدِ كَدِ

و اِحْكَامِ شِي رِه نِگَاهِ نَكَدِ،

بَلِكِه دَ وَسِيْلِه اَمْرُو دَرُوغِهَا كُمرَاهِ شُدِ

که بابه کلونای ازوا پیرو شی بُود.

⑤ پس ما دَ بِلِه یهُودا آتِش رِبِی مُونُم

و اُو قلعه های مُستَحکم اورشَلیم ره قُورت مُونه.

قِضاوَت دَ بِلِه إِسرائیل

⑥ خُداوند اینی رقم مُوگیه:

بخاطرِ سه خطا که از إِسرائیل سر زده، بَلِکِه چار خطا،

ما مانعِ جَزای ازو نَمُوشُم،

چراکه اُونَا آدمِ عادِلِ ره دَ نَقْره سَوِدا مُونه

و آدمِ مُحتاجِ ره دَ یِگِ جورِه چِپلی.

⑦ اُونَا سرِ آدمایِ غَرِیبِ ره دَ خَاکِ زَمی پَایمالِ مُونه

و آدمای بیچاره ره از حق شی محروم موكنه؛

آته و باچه قد یگ دختره خاو مونه

و د امزی رقم نام مقدس مره بے حرمت موكنه.

اونا د پالوی هر قربانگاه ^۸

د بله رختی که گرو گرفته خاو مونه

و شرابی ره که قد پیسه جریمه خریده شده

د خانه خدای خو وچی مونه.

لیکن بنی اسرائیل بدنه که ما اموریا ره که قدهای ازوا رقم درخت ^۹

سرو بلند

و خودون ازوا رقم درخت بلوط قوی بود،

از پیش روی ازوا نابود کدم

و میوه ازوا ره از باله

و ریشه های ازوا ره از تاه از بین بُردُم.

⑩ امچنان ما شُمو ره از سرزمینِ مصر بُرو اُوردُم

و شُمو ره چل سال دَ بیابو راهنمایی کدُم

تا سرزمینِ آموریا ره تَصْرُف کنید.

⑪ ما بعضی از باچه های شُمو ره باله کدُم که انبیا بَشه

و بعضی از جوانای شُمو ره اِنْتِخاب کدُم که نَدَری بَشه.

ای بَنی اسرائیل، آیا امی رقم نییه؟”

ای ره خُداوند مُوگیه.

⑫ ”لیکن شُمو دَ نَدَری ها شراب وُچی دَلجی کدید

و دَ انبیا امر کده گُفتید، ’نَبَوَت نَکنید.’

۱۳) اینه، ما شُمو ره زیرِ فشارِ قرارِ میدیم

رقمی که یگ کراچی پُر از قوده های گندم

زیرِ فشارِ قرارِ میگیره.

۱۴) از آدمِ تیزپایِ قدرتِ دوتا گرفته مُوشه،

آدمِ قویِ قوتِ خُو ره از دستِ میدیه

و آدمِ زورثُو جانِ خُو ره نجاتِ دده نمیتنه.

۱۵) آدمِ کموندارِ ایسته شده نمیتنه

و آدمِ تیزپایِ دوتا کده نمیتنه

و نه امِ اسپسوارِ میتنه که جانِ خُو ره نجاتِ بدیه.

۱۶) دَ امزُو روز

دِلاوَرْتَرینِ مَرْدایِ جَنگی لُج دُوتا مُونه.

ای ره خُداوند مُوگیه.

شاهیدی دِ خِلافِ إِسرائیل

۳ ① ای بَنی إِسرائیل، ای کلام ره که خُداوند دِ خِلافِ شُمو کُفته،
بِشَنوید! او دِ خِلافِ پَگ قومی که از سرزمینِ مِصر بُرو اُورده، اینی رقم
مُوگیه:

② ”تنها شُمو ره

ما از مینکلِ تمامِ قوم‌های زمی اِنْتِخابِ کُدم؛

امزی خاطر ما شُمو ره

بخاطرِ پَگِ شرارت‌های شُمو جِزا مِیدیم.

③ آیا دُو نفر یِگجای دِ یِگ راه موره

بِدُونِ كِه رِضَايَتِ ازوَا بَشَه؟

آيا شير دَ جَنگَلِ غُرِ مِيَزَنَه (٤)

اگِه شِكارِ نَدَشْتَه بَشَه؟

آيا شيرِ غُرَانِ از غَارِ خُو نَعْرَه مِيَزَنَه

اگِه يَگُو چيزِ رِه نَكْرِفْتَه بَشَه؟

آيا يَگِ مُرْغَكِ دَ رُوِي زَمِي دَ دَامِ مَوْفْتَه (٥)

دَ حَالِيكِه بَلَدَه شِي هِيچِ دَامِ ايشْتَه نَشُدَه بَشَه؟

آيا تَلَكِ از زَمِي مُوِپَرَه،

دَ حَالِيكِه هِيچِ چيزِ نَكْرِفْتَه بَشَه؟

وَخْتِيكِه دَ يَگِ شَارِ شِيپُورِ دَ صَدَا مِيِيَه، (٦)

آيا مَرْدُمِ تَرَسِ نَمُوخُورَه؟

وختیکه د یگ شار بلا-و-مُصِیبت مییه،

آیا د حُکم خُداوند نَمییه؟

⑦ یقیناً خُداوند-خُدا هیچ کاری نَمونه

سِوای که راز خُوره

د خُدمتگرای خُو انبیا بَرَمَلا کُنه.

⑧ شیر غُر زده،

کی آسته که نترسه؟

خُداوند-خُدا توره کُفته،

کی آسته که نَبُوت نَکُنه؟

⑨ د قلعه‌های مُستَحکم اشدود

و د قلعه‌های مُستَحکمِ سرزمینِ مصر اعلان کده بُگید؛

”د کوه‌های سامیره جَم شُنید

و بِنگرید که چی غوغای کُته د مَنه ازو آسته

و چی ظلم‌های د مینکلِ ازو.

⑩ خُداوند مُوگیه:

”کسای که د قلعه‌های مُستحکم خُو ظلم و غارت ره ذخیره مُونه

اونا نَمیدنه که چی رقم راستکاری کُنه.

⑪ امزی خاطر خُداوند-خُدا اینی رقم مُوگیه:

”دُشمو سرزمین شُمو ره محاصره مُونه

و قُدرتِ دِفاعی شُمو ره از شُمو میگیه

و قلعه‌های مُستحکم شُمو غارت مُوشه.

⑫ خُداوند اینی رقم مُوگیه:

”امو رقم که چوپو دُو پای یا یگ ٹوٹہ گوش ره

از دانِ شیر بُر مونه،

امو رقم از بنی اسرائیل

که دَ سامره زندگی مونه

دَ اندازه یگ شنگِ چارپایی

و یگ گوشه توشکِ نجات پیدا موكنه.“

⑬ خداوند-خدا، خُداي لَشكرها موكيه:

”بِشَنوید و دَ خِلافِ خانوارِ يعقوبِ شاهدي بديد.“

⑭ دَ روزی که ما اسرائیل ره بخاطرِ خطاهای شی جزا بديم،

ما قُربانگاههای بیت-ایل ره ام جزا ميديم

و شاخهای قُربانگاه ميده شُده

دَ زَمِي مَوْفَتَه.

١٥) ما ام خانِه زِمِستونِي ره چِپِه مُونُم و ام خانِه تايستونِي ره؛

اَرِه، خانِههاي مُزَيْن شُدِه قَد عاَج از بَيْن مورِه

و خانِههاي كُتِه خراب موشِه.

اِي ره خُداوند مُوگِيه.

اِسْرَائِيل سُون خُدا پَس نَمِيه

٢٤) اِي كلام ره بِشَنوِيْد!

اِي گاوهاي باشان كه دَ بِلِه كوههاي سامِرِه اَسْتِيْد،

اِي خاتُونوي كه دَ بِلِه آدَماي غَرِيْب ظُلْم كده آدَماي مُحْتاج ره

پايمال مُونِيْد

و دَ شُویون خُو مُوگید: ”یگو چیز بیرید که وچی کنی!“

② خُداوند-خُدا دَ قُدوسیت خُو قسم خورده گفته:

”اینه، روزای دَ بِلِه شُمو مییه

که شُمو ره قد چنگکها گِرِفته مُوبره

و پای مندههای شُمو ره قد چنگکهای ماهی گیری.

③ هر کُدم شُمو از سُلَاحهای دیوال بُر شده

مُسْتَقِیم مورید

و دَ هَرَمون آندخته مُوشید.

ای ره خُداوند مُوگیه.

④ ”دَ بَیت-ئیل بیید و دَ خطای خُو اِدامه بدید؛

دَ جِلجال بیید و خطاهای خُو ره کَلو کنید؛

قربانی‌های خوره هر صبح ببرید

و ده-یگ خوره هر سه روز بعد؛

⑤ نانِ خَمیرمایه‌دار ره دَ عنوانِ هدیه شکرگزاری تقدیم کنید

و دَ باره هدیه‌های داوطلبانه خوجار زده اعلان کنید،

چون شمو خوش درید که امی چیزا ره انجام بدید،

ای بنی اسرائیل!

ای ره خداوند-خدا مَوگیه.

⑥ ”ما دَ تمامِ شارای شمونان ره از دان شمو گرفتُم

و دَ تمامِ جای‌ها شمو ره مُحْتَاجِ نانِ کدُم؛

باوجودِ ازی شمو سون ازمه پس نمدید.“

ای ره خداوند مَوگیه.

٧ ”ما بارش ره ام از شُمو گِرفتم،

دَ حالیکه سه ماه تا فصلِ دِرو مَندد؛

ما دَ یگ شار بارش بارندم

و دَ دیگه شار بارش نبارندم؛

دَ بِلَه یگ زمی بارش بارید،

و دَ بِلَه زمینِ دیگه که بارش نبارید، اُو خُشک شد.

٨ پس مردم دُو یا سه شار سون یگ شار آواره شد

تا او وچی کنه، ولے سیرآو نشد؛

باوجودِ ازی شُمو سون ازمه پس نَمَدید.

ای ره خُداوند مُوگیه.

٩ ”ما دَ بِلَه شُمو قد بادِ مُضر و آفت حمله کدم؛

خیلِ مَلَخِ باغها، تاکهای انگور

دِرختونِ انجیر و دِرختونِ زیتونِ شُمو ره خورد؛

“باوجودِ ازی شُمو سُونِ ازمه پس نَمَدید.”

ای ره خُداوند مُوگیه.

⑩ “ما دَ بِلِه شُمو مَرَضِ وُبا رِبِی کُدُم اَمُو رِقَم کِه دَ بِلِه مِصرِ رِبِی کده
بُودُم.”

ما مَرَدای جوانِ شُمو ره قد شمشیر کُشتم

و اَسپهای شُمو گِرِفته شُد

و پینی شُمو ره از بُوی بَدِ کُشته شُدِهها دَ خِیمه گاههای شُمو پُر

کُدُم؛

“باوجودِ ازی شُمو سُونِ ازمه پس نَمَدید.”

ای ره خُداوند مُوگِیه.

۱۱) ”ما بعضی‌های شُمو ره سرنگون کُدم،

اُمُو رقم که ما سَدُوم و عموره ره بطُورِ وَحشتناک سرنگون
کُدم.

شُمو رقم چِیو نِیم سوخته شُدید که از آتِش بُر شُده بَشه؛

باو جُودِ ازی شُمو سُون ازمه پس نَمَدید.“

ای ره خُداوند مُوگِیه.

۱۲) ”امزی خاطر ای اسرائیل، ما قد تُو امی رقم رفتار کده مورُم؛

و ازی که امی رقم قد تُو رفتار کده مورُم،

ای اسرائیل، آماده شو تا قد خُدای خُو رُوی دَ رُوی شُنی!“

۱۳) توخ کُو، اُمُو که کوه‌ها ره شکل میدیه

و باد ره دَ و جُود ميره؛

امو که انسان ره از فکرای خو آگاه مونه،

روشنی صُبح ره دَ تریکی تبدیل مونه

و دَ بلندی‌های زمی حرکت مونه،

نام شی خداوند، خُدای لشکرها آسته.

ماتم بلده گناه اسرائیل

۵ ① ای خانوارِ اسرائیل، ای کلام ره که دَ عنوانِ سوگنامه بلده شُمو

میخانم بشنوید:

② اسرائیل، امو دُخترِ خانه اُفتده

و دیگه باله نموشه؛

أَوْ دَ زَمِينِ خُو دَ حَالِ خُو اَيْلَهْ شُدِهْ

و هِيچ كَس نِيِيَهْ كِهْ أَوْ رِهْ بَالَهْ كُنَهْ.

③ چُون خُداوند-خُدا اِيْنِي رَقْم مُوْگِيَهْ:

”از شاري كه يگ هزار نفر بلده جنگ بُرو بوره،

صد نفر بلده خانوارِ اسرائيلِ باقي مومنه

و از شاري كه صد نفر بوره،

ده نفر باقي مومنه.“

④ چُون خُداوند دَ خانوارِ اسرائيلِ اِيْنِي رَقْم مُوْگِيَهْ:

”مَرَه طَلَب كُنِيْد و زِنْدَه بُمْنِيْد.“

⑤ بِيْت-ئِيْل رِهْ طَلَب نَكْنِيْد،

دَ جَلْجَالِ نَرَوِيْد

و دَ بَعِيرِ شَبَعِ سَفَرِ نَكْنِيدُ؛

چُونِ جِلْجَالِ حَتْمًا دَ اَسِيرِي بُرْدَه مُوشَه

و بَيْت-ئِيلِ نَيْسَت-و-نَابُودِ مُوشَه. ”

⑥ خُداوند ره طلب کنيد و زنده بمانيد،

اگه نه، او رِقْمِ آتَشِ دَ خِلَافِ خَانَوَارِ يَوْسُفِ دَرِ مِيگِيرَه

و بَيْت-ئِيلِ ره مُوسوزنه

و هِيچِ كَسِ اَوْ ره گُلِ نَمِيْتَنَه.

⑦ اَي شُمُو كَسَايِ كِه اِنْصَافِ ره دَ تَلْخِي تَبْدِيلِ مُونِيد

و عَدَالَتِ ره دَ خَاكِ بَرَابَرِ مُوكُنِيد!

⑧ اَمُو كِه ثُرَيَا و جَبَارِ ره خَلَقِ كَد،

اَمُو كِه تَرِيكِي غَوْجِ ره دَ رُوشَنِي صُبْحِ تَبْدِيلِ مُونَه

و روز ره دَ تریکی شاو،

و آوهای دریا ره کوی کده

اونا ره دَ رُوی زمی مُوبارنه،

نام شی خُداوند آسته؛

⑨ اُو آسته که تباھی ره دَ بِلِه آدمای زور تُو میره،

و قلعه‌ها ره خراب مُونه.

⑩ اونا از کسی که دَ درگه شار دَ بِلِه شریرو حکم مُونه بد مُوبره

و از کسی که راست مُوگیه نفرَت دَره.

⑪ ازی که شُمو آدمای غریب ره پایمال مُونید

و ازوا باج گنْدُم میگیرید،

شُمو دَ خانه‌های که از سنگای تراش شُده آباد مُونید،

جای-د-جای نَمُوشید؛

شُمُو تاک‌های انگورِ دِلکش شنیدید،

لیکن از شرابِ ازوا وُچی نَمُونید.

چُون ما میدَنم خطاهای شُمُو چیقَس کَلو یَه ⑫

و گُناه‌های شُمُو چیقَس کُتَه؛

مقصد مه شُمُو کسای اَسْتید که آدمای عادلِ ره آزار میدید و رِشوت
میگیرید

و آدمای مُحْتَاج ره دَ درگه شار از حقِ ازوا محروم مُونید.

امزی خاطر آدمِ هُوشیار دَ امزی زمان چپ میشینه، ⑬

چراکه ای یگ زمانِ بد آسته.

دَ طلبِ نیکی بشید، نه بدی ⑭

تا زنده بمانید؛

دَ امزی رقم خُداوند، خُدای لَشکرها قد شُمو مومنه،

امو رقم که شُمو مُوگید.

از بدی نفرت کنید و نیکی ره دوست بدید ^(۱۵)

و انصاف ره دَ درگه شار برقرار کنید؛

شاید که خُداوند، خُدای لَشکرها

دَ بِلِه باقی منده یوسف رَحْم-و-مهربانی کنه.

امزی خاطر خُداوند-خُدا، خُدای لَشکرها اینی رقم مُوگیه: ^(۱۶)

”از تمام چارراهی ها ناله بُر موشه

و دَ تمام کوچه ها اونا وای، وای گفته موره.

اونا دیغونو ره کوی مونه تا ماتم کنه

و کسای ره که د نوحه خانی لایق آسته تا نوحه بڅانه.

۱۷) از تمام باغ‌های انگور ناله بر موشه،

چراکه ما از مینکل شمو تیر موشم.

ای ره خداوند موهیه.

روزِ خداوند

۱۸) وای د حال از شمو کسای که د آرزوی روزِ خداوند آستید!

چرا شمو روزِ خداوند ره می‌خواهید؟

د امزو روز تریکی آسته، نه روشنی.

۱۹) حالت شمو رقم کسی موشه که از پیش شیر دوتا موهه

و قد خرس روی د روی موشه؛

یا دَیگ خانه داخِل شُدِه دِست خُورِه دَ دیوال تکیه میدیه

و اُورِه مار میگزِه.

۴۰) آیا نَمیدنید که روزِ خُداوند تریکی میرِه، نَه روشنی

و سیاهی تیره که دَزو هیچ نُور و جُود ندرِه؟

۴۱) ”ما از عیدهای شُمو بد مُورِم و بیزار اَسْتُم

و جشن‌های مذهبی شُمو بلده مه خوشایند نییه.

۴۲) اگرچه شُمو قُرَبانی‌های سوختنی و هدیه‌های غَلّه-و-دانه خُورِه دَز مه

تقدیم مُونید،

ولے ما اونا ره قبول نَمونم؛

و قُرَبانی‌های سلامتی حیوانای چاغی شُمو ره

تی نظر خُو نَمیرم.

٢٣ چيغ-و-شورِ سُرودهای خُو ره از مه دُور کِنید؛

ما دَ سازِ بَرَبطهای شُمو گوش نَمیدیم.

٢٤ دَ جای امزی چیزا بیلید که انصافِ رقمِ او

و عدالتِ رقمِ جویِ دایمی جاری شُنه.

٢٥ آی خانوارِ اسرائیل، دَ دُورونِ چلِ سال که دَ بیابو بُودید،

آیا شُمو قُربانی ها و هدیه‌ها بلده مه تقدیم کدید؟ نه!

٢٦ آلی ام بُتِ سِکُوتِ پادشاهِ خُو،

و بُتِ کیوانِ خُدایِ ستاره-مانندِ خُو ره هر سو قد خُو مُوبرید،

اُمو بُت‌ها ره که بلده خُو جور کدید.

٢٧ امزی خاطر ما شُمو ره دَ او طرفِ دَمِشَقِ دَ اسیری مُوبرم.”

ای ره خُداوند مُوگیه که نام شی خُدای لَشکرها آسته.

وای دَ حالِ آدَمای عِیاش

۶ ① وای دَ حالِ کسای که دَ صَهیون آسُوده آسته

و دَ حالِ کسای که دَ کوهِ سامِرِه احساسِ اَمَنیتِ مُونه؛

اونا خودون ره رهبرای مِلّتی فِکرِ مُونه که بَهِتَرینِ مِلّتِ ها آسته

و خانوارِ اِسرائیلِ دَ پِیشِ ازوا مییه.

② دَ شارِ کَلَنه سَفَرِ کَنید و بِنَگرید؛

اَزونجی دَ حَماتِ بُزرگِ بورید

و بعدِ ازو دَ جَتِ فَلَسطینیا تاه شُنید.

آیا اونا از دُو مَمَلکتِ اَز شُمو کده بَهِترِ آسته؟

یا سرحدای ازوا از سرحدای از شُمو کده کُته تر آسته؟

شُمو فِکِرِ روزِ بَلا-و-مُصِیبتِ ره از خُو دُور مُونید ^③

و حاکمیتِ ظُلمِ ره نزدیکِ میرید.

وای دَ حالِ کسای که دَ بِلِه تَخْتِهای مُزینِ شُدِه قد عاجِ خاو مُونه ^④

و دَ بِلِه جاگه‌های خُو دِرازِ میکشه

و باره‌های رمه

و گوسله‌های چاغی مُخوره؛

دَ سازِ بَرِیْطِ بیتِ میخانه ^⑤

و رِقْمِ داوودِ قد آلاتِ مُوسیقیِ نغمه‌های نَوِ جورِ مُونه؛

شرابِ ره از کاسه وُچی مُونه ^⑥

و خودون ره قد بهتربین عطرها چرب موكنه،

ليكن بخاطر تباهي يوسف غمگي نموشه.

٧ امزي خاطر اونا اولين كساي آسته كه د اسيري برده موشه

و عيش-و-نوش كساي كه د بله تختها دراز كشيده از بين
موره.

٨ خداوند-خدا د ذات خو قسم خورده موكيه،

آره، خداوند، خدای لشكرها موكيه:

”ما از غرور يعقوب نفرت درم

و از قلعه‌های شی بد موبرم

امزي خاطر ما شار و تمام چيزاي ره كه د منه شي آسته تسليم
مونم.“

٩) اګه ده نفر د یګ خانه باقی منده بشه، اونا ام مومره. ١٠) وختی

قومای نزدیک ازوا که مردهها ره موسوزنه مییه و لاشها ره از خانه برو موبره، د کسی که د منه خانه آسته مویه: ”آیا دیګه کس ام قد تو آسته؟“ او د جواب مویه، ”نه،“ و میخایه قسم بخوره، ولے قومای شی مویه: ”چپ! نام خداوند نباید گرفته شه.“

١١) چون اینه، خداوند امر مونه

و خانه کته ره گفته تکه-و-پرچه مونه

و خانه ریزه ره پاش پاش مونه.

١٢) آیا اسپها د بله قادهها موده؟

یا یګو کس دریا ره قد گاوو قلبه مونه؟

ولے شمو انصاف ره د زار

و ثمر عدالت ره د تلخی تبدیل کدید.

۱۳) شُمو که دَ لو-دبار خوشی مُونید

و مُوگید: ”آیا مو دَ قُدرتِ خودون خُو کَرنائیم ره بَلدِه خُو
نَگِرفتی؟“

۱۴) چُون اینه، خُداوند، خُداي لَشکرها مُوگيه:

”آي خانوارِ اسرائیل، ما یگ مِلَّتِ ره دَ خِلافِ شُمو باله مُونم

که از لِبو-حمات

تا دریاچه عَرَبه دَ بِلِه شُمو ظَلَم مُونه.“

مَلَخ، آتِش و تارِ رجه

۷) ۱) چیزی ره که خُداوند-خُدا دَز مه نِشو دَد اینی آسته: اُو مَلَخها ره
دَ خَلق کدو شُد، دُرست زمانی که کِشتِ دَوَم شُرُوع دَ نودِه زِدو کُدَد؛ اَره، دَ
وختِ کِشتِ دَوَم بعد از دِرَو کدونِ حاصِلاتِ پادشاه. ۲) وختیکه مَلَخها

گیاه‌های زمی ره خورده خلاص کُدد، ما گُفتُم: ”آی خُداوند-خُدا، دَ پیش تُو
عُذر مُونُم، قَوم خُو ره بُبُخش! چِطُور یَعقُوب مِیْتَنه تاب بیرِه؟ اُو غَدر ریزه
آسته!“

③ پس خُداوند دَزی باره گُذشت کد

و خُداوند گُفت: ”ای واقع نَمُوشه.“

④ چیزی ره که خُداوند-خُدا دَز مه نِشو دَد اینی آسته: دِیدُم که خُداوند-
خُدا آتِش ره کُوی کد تا قَوم خُو ره مَجازات کُنه و آتِش تمام آوهای زیر زمی
ره قُورت کد و زمی ره دَ کام خُو کَش کد. ⑤ اوخته ما گُفتُم: ”آی خُداوند-
خُدا، ما دَ پیش تُو عُذر مُونُم، دَم ازی بَلا ره بَگیر! چِطُور یَعقُوب مِیْتَنه تاب
بیره؟ اُو غَدر ریزه آسته!“

⑥ پس خُداوند دَزی باره گُذشت کد

و خُداوند-خُدا گُفت: ”ای ام واقع نَمُوشه.“

⑦ چیزی ره که اُو دَز مه نِشو دَد اینی آسته: خُداوند دَ پالُوی یگ دیوال

ایسته بُود که دَ و سِیلَه تارِ رجه و شاقُول سِیده آباد شُدَد و دَ دِستِ خُداوند ام
تارِ رجه و شاقُول بُود. ⑧ و خُداوند دَز مه گُفت: ”عاموس، چیز خیل ره
مِینگری؟“

ما گُفتم: ”یگ تارِ رجه و شاقُول.“

اوخته خُداوند گُفت: ”اینه، ما تارِ رجه و شاقُول ره دَ مینکلِ قوم خُو
إسرائیل قرار میدیم و دیگه از خطای ازوا تیر نموشم.“

⑨ جای های عِبادتِ إِسحاق بیرو مُوشه

و جای های مُقَدَّسِ إِسرائیل خرابه جور مُوشه؛

ما دَ ضِدِ خانوارِ یُرْبعام قد شمشیر باله مُوشم.“

عاموس و اَمْصِیا

⑩ اَمْصِیا پیشوای بیت-ئیل دَ پیشِ یُرْبعام پادشاهِ إِسرائیل نفر رِبی کده

گفت: "عاموس د مینکل خانوار اسرائیل د خلاف تُو دسیسه مونه؛ سرزمین مو نَمیتنه تاب تمام توره‌های ازو ره بیره. ^(۱۱) چُون عاموس اینی رقم مَوگیه،

یُرُبعام د وسیله شمشیر مومره

و اسرائیل از سرزمین خو

حتماً د اسیری بُرده موشه."

^(۱۲) و اَمصیا د عاموس گفت: "او غیبگوی، بورو، د سرزمین یهودا دوتا کو! بورو د امونجی نان خوردون خو ره پیدا کو و د امونجی نبوت کو؛ ^(۱۳) دیگه د بیت-ئیل هرگز نبوت نکو، چراکه ای جای بلده پادشاه مقدس آسته و عبادتگاه مملکت."

^(۱۴) اوخته عاموس د جواب اَمصیا گفت: "ما نه نبی آستم و نه باچه نبی، بلکه یگ چوپو آستم و باغوان درختون انجیر. ^(۱۵) لیکن خداوند مره از پشتِ مره گرفت و خداوند دز مه گفت، 'بورو، د قوم مه اسرائیل نبوت کو. ^(۱۶) پس آلی کلام خداوند ره بشنو،

تُو که مُوگی، دَ خِلافِ إِسْرَائِيلِ نَبُوتِ نَكُو،

دَ خِلافِ خانوارِ إِسْحاقِ تَبْلِیغِ نَكُو.

⑴٧ اینه، خُداوندِ اِینِی رِقْمِ مُوگیه:

'خاتُونِ تُو دَ امزِی شارِ یِگِ فاحِشَه موشَه

و باچَه‌های و دُخترِونِ تُو دَ وِسیلَه شمشیرِ کُشته شُدَه موفتَه

و زَمینِ تُو دَ وِسیلَه رِیسپو تَقسِیمِ موشَه

و خودِ تُو دَ یِگِ سرزَمینِ نَجِسِ مُومری

و إِسْرَائیلِ از سرزَمینِ خُو حتماً دَ اسیری بُردَه موشَه. "'

سَبَدِ مِیوه

⑴٨ چیزی ره که خُداوند-خُدا دَز مه نِشو دَدِ اِینِی آستَه: ما یِگِ سَبَدِ

میوه رسیده ره دیدم. ② اوخته خُداوند گُفت: ”آی عاموس، چیزخیل ره مینگری؟“

ما دَ جواب گُفتم: ”یگ سَبَد میوه رَسیده.“

اوخته خُداوند دَزمه گُفت: ”زمانِ آخِرِ بَلدِه قوم مه اسرائیل رَسیده؛ ما دیگه هرگز از مجازاتِ ازوا تیر نَمُوشم.“

③ و خُداوند-خُدا مُوگیه: ”دَ امزُو روز سُرودهای خانِه خُدا دَ ناله تَبَدیل مُوشه و لاش‌های غَدَر دَ هر جای موفته. یگ عالمِ سَکُوت-و-خاموشی!“

④ آی شُمو کسای که آدمای مُحتاج ره پایمال مُونید

و آدمای غریبِ سرزمی ره تَباه مُونید، ای ره بَشَنوید.

⑤ شُمو مُوگید: ”چی وخت ماهِ نَو تیر مُوشه

تا مو غَلّه-و-دانه سَودا کنی

و چی وخت روزِ آرام

تا گندم ره بلده فروش بُبری؟

مو ایفه ره ریزه و مثقال ره کته جور مُونی

و قد ترازوی غَلَطِ مردُم ره بازی میدی.

⑥ آدمای غریب ره قد نقره میخری

و آدمای مُحْتَاج ره قد یگ جوره چپلی،

و خَش-پَش گندم ره سودا مُونی.

⑦ خُداوند که شان-و-شوکتِ یعقوب آسته، دَ ذاتِ خُو قسم خورده گفته:

”یقیناً ما هرگز هیچ کدم اعمالِ ازوا ره پُرمُشت نمونم.

⑧ آیا امزی خاطر زمی نباید لَرزه کنه

و تمام کسای که دَز شی زندگی مُونه نباید ماتم بگیره

و پگِ زمی رقمِ دریای نیل نباید باله بییه

و رِقْمِ دَرِبَايِ نَيْلِ مِصْرَ نَبَايِدَ تَلَاظُمِ كُنْهَ وَ دُوبَارَه تَاهِ بِشِينَه؟“

⑨ خُداوند-خُدا مُوگِيه:

”دَ امزُو رُوزِ مَا بَاعِثِ مُوشُمُ كِهَ آفَتُو دَ وَخْتِ چَاشْتِ بِشِينَه

وَ زَمِي دَ رُوزِ رُوشُو تَرِيكِ شُنَه.

⑩ مَا عِيْدَهَايِ شُمُو رَه دَ مَا تَمَّ تَبْدِيلِ مُونُمُ

وَ تَمَامِ سُرُودَهَايِ شُمُو رَه دَ نُوْحَه؛

مَا بَاعِثِ مُوشُمُ كِهَ دَ هَرِ كَمَرِ پِلَاسِ بَشَه

وَ هَرِ سَرِ كَلِ شُنَه.

مَا أُو رُوزِ رَه رِقْمِ رُوزِ كَسِي كِهَ بَلْدَه بَاچَه يِگَانَه خُو مَا تَمَّ مِيگِيْرَه جُورِ
مُونُمُ

وَ غَيْتِيكِه آخِرِ شُنَه، مَعْلُومِ مُوشَه كِهَ وَاقِعَاً يِگِ رُوزِ تَلَخِ

بُوده.

۱۱) خُداوند-خُدا مُوگيه:

”اينه، روزای ميبه که ما د بِلِه امزی سرزمی قحطی رَی
مُونم؛

نَه قحطی نان یا خُشکی آو،

بَلکه قحطی کلام خُداوند که شَنِیده نَشْنه.

۱۲) اونا از دریا تا دریا سرگردو مُوشه

و از شمال تا شرق؛

اونا هر سُو ميگرده تا کلام خُداوند ره پيدا کنه،

ليکن پيدا نَميْتنه.

۱۳) د امزو روز دُخترُون نُوربند و مردای جوان

از تُشَنَگی بے حال مُوشه.

کسای که د بُت‌های سامِرِه قسم مُخوره ۱۳

و مُوگیه، 'آی دان، قسم د زندگی خُدای تُو

و آی بئیرشَبَع، قسم د راهِ مُقَدَّس تُو.

اونا موفته و دیگه هرگز باله نَمُوشه.

تباهی اسرائیل

۹ ① خُداوند ره دیدم که د پالوی قُربانگاه ایسته بُود و کُفت:

”سرستونی‌های بله ستون‌ها ره بزن تا بیخ-و-بُنیا دِ خانه پلرزه

و اونا ره د سر تمامِ مردُم چپه کُو؛

ما باقی‌مَنده‌های ازوا ره قد شمشیر مُوکُشم

و یگِ ازوا نه دوتا میتنه

و نه ام خلاصی پیدا مونه.

② حتی اگه اونا زمی ره کنده دَ عالمِ مُرده‌ها تاشه شُنه،

امزونجی ام دِست مه اونا ره میگیره؛

حتی اگه دَ آسمو باله شُنه،

امزونجی اماونا ره تاه میرم.

③ حتی اگه اونا خود ره دَ قیلی کوهِ کرمَل تاشه کُنه،

امزونجی ام پالیده اونا ره میگیرم؛

و حتی اگه اونا از نظر مه دَ تی دریا پوٹ شُنه،

دَ اُونجی ما دَ مارِ آوی امرِ مونم که اونا ره بگزه.

④ حتی اگه اونا دَ پیشِ دُشمنای خُو دَ اسیری بوره،

دَ اُمونجی ما دَ شمشیرِ اَمَرِ مُونَم و شمشیرِ اونا ره مُوکُشه؛

ما نظر خُو ره دَ بِلَه ازوا

بَلدِه بَدی رَسندو قرار میدیم، نَه بَلدِه خُوبی رَسندو.“

⑤ خُداوند، خُدای لَشکرها

که دَ زمی دِست میزنه و زمی مَحو مُوشه

و تمام باشنده‌های شی ماتم میگیره

و پگِ زمی رقمِ دریای نیلِ باله مییه

و رقمِ دریای نیلِ مصر دُوباره تاه میشینه؛

⑥ اُمو که اُتاق‌های خُو ره دَ آسمونا آباد مُونه

و بُنیادِ گُمبَزِ خُو ره دَ بِلَه زمی میله

و آوهای دربا ره کُوی کده

اونا ره د روى زمى ميريزنه،

نام شى خداوند آسته.

⑦ خداوند موكيه:

”آى بنى اسرائيل، آيا شمو بلده مه رقم مردم كوش نيسيد؟

آيا اسرائيل ره از سرزمين مصر،

فلسطينيا ره از گفتور

و اراميا ره از سرزمين قير ما برو نوردم؟

⑧ اينه، ما خداوند-خدا،

مملكه گناهكار ره زير نظر درم

و ما او ره از روى زمى نابود مونم؛

ليكن خانوار يعقوب ره كاملاً نابود نموكنم.”

ای ره خُداوند مُوگیه.

⑨ ”چُون اینه، ما امر مُونم

و خانوارِ اسرائیل ره دَ مینکلِ تمامِ مِلَّت‌ها تکان میدیُم

امو رقم که غلبیل تکان دده مُوشه،

لیکن یگ سنگچل ام دَ زمی نَموفته.

⑩ تمام گناهکارای قوم مه دَ وسیله شمشیر مُومره،

امو کسای که مُوگیه،

’بلا-و-مُصیبت دَ بله مو نَمییه و دُچار مو نَموشه.’

بازسازی اسرائیل

⑪ دَ امزو روز ما چَپری داوود ره که اُفتده

بِالهِ مُؤْنِمٌ

و شِكَاْفِ هَاي شِي رِه پُوْٲ كَدِه

خِرَابِي هَاي شِي رِه بَا زَسَا زِي مُوْ كُنْمُ

و اُو رِه رِقْمِ رُو زَاي سَابِقِ شِي دُو بَارِه اَبَادِ مُوْنِمُ؛

١٢ تا اُونَا از بَا قِيْمِنْدِه هَاي اِدُوْم و از تَمَامِ مِلَّتِ هَاي

كِه يِگِ زَمَانِ دَ نَامِ اَزْمِه يَادِ مُوْ شُدِ سِرْزَمِيْنَا رِه تَصْرُفِ كُنِه.

اِي رِه خُداوْنْدِ كِه اَمِي چِيْزَا رِه اَنْجَامِ مِيْدِيِه مُوْ كِيِه.

١٣ خُداوْنْدِ مُوْ كِيِه:

”اِيْنِه، رُو زِي مِيِيِه كِه بَخَا طِرِ حَا صِيْلَاتِ كَلُو دِرُوْ كِرِ كِه هِنُوْزِ دِرُوْ مُوْنِه

قُلْبِه كِرِ اَمِ كَارِ خُوْ رِه شُرُوْعِ مُوْنِه

و لَغِه كَدُوْنِ اَنْكُوْرِ بَخَا طِرِ حَا صِيْلَاتِ كَلُو تَا زَمَانِ پَا شِ دَدُوْنِ

تُخْمِ اِدَامَه پَيِّدَا مُونَه؛

از کوه‌ها شیره انگور میچقه

و از تمام تپه‌ها جاری موشه.

۱۴) اَر، ما اسیرای قوم خُو اسرائیل ره پس میرم

و اونا شارای خراب شده ره دُوباره آباد کده دزوا جای-د-جای
موشه.

اونا تاک‌های انگور شنده شراب‌های ازوا ره وچی مونه

و باغ‌ها جور کده میوه ازوا ره موخوره.

۱۵) ما اونا ره دَ سرزمینِ خودونِ ازوا میشندنم

و اونا دیگه هرگز از سرزمینی که دزوا ددیم کنده نموشه.

ای ره خداوند، خدای شمو مَوگیه.